

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 20/2025
05.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Гордане Којић, Александра Степановића, Мирољуба Томића и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Врховног суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела из члана 98. став 1. Закона о тајности података и др, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Звонка Марковића и адвоката Николе Жарковића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Јагодини К.бр.50/23 од 15.08.2024. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 656/24 од 31.10.2024. године, у седници већа одржаној дана 05.02.2025. године, већином гласова, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Звонка Марковића и адвоката Николе Жарковића, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Јагодини К.бр.50/23 од 15.08.2024. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 656/24 од 31.10.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Јагодини К.бр.50/23 од 15.08.2024. године окривљени АА је оглашен кривим због извршења кривичног дела из члана 98. став 1. Закона о тајности података, два кривична дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. КЗ, кривичног дела лажно представљање из члана 329. став 1. КЗ и кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. КЗ, па су му за наведена кривична дела претходно утврђене појединачне казне и то за кривично дело из члана 98. став 1. Закона о тајности података казна затвора у трајању од 1 године, за два кривична дела из члана 355. став 2. у вези става 1. КЗ и кривично дело из члана 329. став 1. КЗ казне затвора у трајању од по 3 месеца и за кривично дело из члана 348. став 1. КЗ казна затвора у трајању од 6 месеци и новчана казна у износу од 100.000,00 динара, те је потом окривљени АА осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 2 (две) године у коју му се урачунава време за које је био лишен слободе од 06.04.2023. године до 24.04.2023. године, а истовремено је осуђен и на новчану казну у износу од 100.000,00 (стохиљада) динара коју је дужан да плати у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, а уколико то не учини иста ће бити замењена казном затвора тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, с

тим што уколико окривљени плати део новчане казне суд ће остатак казне сразмерно заменити казном затвора, а ако окривљени исплати остатак новчане казне извршење казне затвора ће се обуставити.

Истом пресудом према окривљеном је изречена мера безбедности одузимање предмета, а како је то ближе означено у изреци пресуде. Окривљени је обавезан да на име трошкова кривичног поступка плати Вишем јавном тужилаштву у Јагодини износ од 59.196,00 динара, а Вишем суду у Јагодини износ од 121.251,00 динар, те да на име паушала плати суду износ од 20.000,00 динара, а све у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 656/24 од 31.10.2024. године одбијене су као неосноване жалбе окривљеног АА и његових бранилаца, адвоката Небојше Симића и адвоката Звонка Марковића, па је потврђена пресуда Вишег суда у Јагодини К.бр.50/23 од 15.08.2024. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости поднели су:

- бранилац окривљеног АА - адвокат Звонко Марковић, због повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, те да преиначи пресуде Вишег суда у Јагодини К.бр.50/23 од 15.08.2024. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 656/24 од 31.10.2024. године тако што ће окривљеног АА ослободити од оптужбе за кривично дело из члана 98. став 1. Закона о тајности података, за кривично дело фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. КЗ ближе описано под тачком 3. изреке првостепене пресуде и за кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. КЗ, те му задржати као правилно утврђене појединачне казне затвора у трајању од по 3 месеца за кривично дело фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. КЗ ближе описано под тачком 2. изреке првостепене пресуде и кривично дело лажно представљање из члана 329. став 1. КЗ и окривљеног осудити на јединствену казну затвора у трајању од 5 месеци коју ће издржавати у просторијама у којима станује, уз примену мере електронског надзора;

- бранилац окривљеног АА - адвокат Никола Жарковић, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, те да укине првостепену и другостепену пресуду и предмет врати на поновно одлучивање или да преиначи побијане пресуде тако што ће према окривљеном одбити оптужбу за кривично дело из члана 98. став 1. Закона о тајности података и за кривично дело фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. КЗ ближе описано под тачком 3. изреке првостепене пресуде, те му изрећи јединствену казну затвора у краћем временском трајању и одредити да ће се она издржавати у просторијама у којима окривљени станује.

Врховни суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење

одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је, након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости су неосновани.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, браниоци окривљеног - адвокати Звонко Марковић и Никола Жарковић у поднетим захтевима истичу да се у радњама окривљеног АА ближе описаним под тачком 1. изреке правноснажне првостепене пресуде не стичу сва битна законска обележја бића кривичног дела из члана 98. став 1. Закона о тајности података за које је окривљени правноснажно оглашен кривим. По ставу браниоца окривљеног - адвоката Звонка Марковића, како снимци сигурносних камера на којима је забележен пролазак војних возила и опреме копнене војске Војске Србије на јавном путу дана 16.11.2022. године, а које снимке је окривљени неовлашћено прибавио и учинио доступним непозваном лицу, не представљају тајни податак, већ тајни податак са ознаком тајности „ИНТЕРНО“ у конкретном случају представља садржина акта Команде копнене војске Војске Србије И.бр.111-1187 од 15.11.2022. године којим је уређено кретање војних возила, односно транспорт оружја, оруђа и војне опреме и њихова маршрута кретања за дан 16.11.2022. године, то стога неовлашћено прибављање од стране окривљеног снимака сигурносних камера на којима је забележен пролазак војних возила и опреме копнене војске Војске Србије на јавном путу дана 16.11.2022. године не може представљати радњу извршења предметног кривичног дела. По ставу браниоца окривљеног - адвоката Николе Жарковића, како је оног тренутка када су војна возила дана 16.11.2022. године изашла из заштићеног круга касарне или другог објекта који војска користи и укључила се на јавни пут Ћуприја – Сење, крећући се планираном маршрутом, податак о маршрути кретања тих војних возила, а чија тајност је одређена актом Команде копнене војске Војске Србије И.бр.111-1187 од 15.11.2022. године, сходно одредби члана 16. став 1. тачка 5) Закона о тајности података, изгубио тајност његовим чињењем доступним јавности и то неограниченом кругу лица који конкретна возила могу да виде, сниме надзорним камерама или на други начин сазнају за њихово присуство на јавном путу, то стога прибављање таквог податка од стране окривљеног након што је престала његова тајност не може представљати радњу извршења предметног кривичног дела.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Кривично дело из члана 98. став 1. Закона о тајности података („Службени гласник Републике Србије“, број 104/2009) чини онај ко неовлашћено непозваном лицу саопшти, преда или учини доступним податке или документа који су му поверени или до којих је на други начин дошао или прибавља податке или документа, а који представљају тајне податке са ознаком тајности „ИНТЕРНО“ или „ПОВЕРЉИВО“ одређене према овом закону.

Имајући у виду цитирани законски опис бића кривичног дела из члана 98. став 1. Закона о тајности података, те да из чињеничног описа кривичног дела ближе

утврђеног под тачком 1. изреке правноснажне првостепене пресуде произилази да је окривљени АА „у току новембра месеца 2022. године, на деоници пута Ћуприја – Сење и у селу Својново, у урачунљивом стању, способан да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима и свестан да је његово дело забрањено, неовлашћено прибављао податке који представљају тајне податке са ознаком тајности „ИНТЕРНО“ и неовлашћено их учинио доступним непозваном лицу ..., а на начин ближе описан у изреци пресуде, то се по налажењу Врховног суда у радњама окривљеног АА стичу сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела из члана 98. став 1. Закона о тајности података, за које је он оптужен и правноснажно оглашен кривим. Наиме, како из изреке првостепене пресуде произилази да је окривљени неовлашћено прибавио видео снимке са надзорних камера којима је обухваћен путни правац Ћуприја – Сење за дан 16.11.2022. године када је копнена војска Војске Србије имала вежбове активности на Интервидовском полигону „Пасуљанске ливаде“, а на којим снимцима је забележено кретање и време проласка војних возила и опреме, те потом податке са овим снимцима наснимљене на УСБ флеш меморији неовлашћено предао непозваном лицу под надимком „ББ“, то је, по оцени овога суда, окривљени неовлашћеним прибављањем наведених видео снимака са надзорних камера који приказују маршруту и сатницу кретања војних возила и опреме дана 16.11.2022. године, односно транспорт оружја, оруђа и војне опреме, као и њихов број, а који транспорт оружја, оруђа и војне опреме и њихова маршрута кретања дана 16.11.2022. године на релацији Интервидовски полигон „Пасуљанске ливаде“ – Железничка станица Ћуприја, као и на релацији Интервидовски полигон „Пасуљанске ливаде“ – Ниш касарна „Миша Станиславовић, је био уређен актом Команде копнене војске Војске Србије И.бр.111-1187 од 15.11.2022. године и чија садржина је представљала тајни податак са ознаком тајности „ИНТЕРНО“, фактички на посредан начин неовлашћено прибављао податке који представљају тајне податке са ознаком тајности „ИНТЕРНО“ и потом их неовлашћено учинио доступним непозваном лицу под надимком „ББ“, а чиме је окривљени у конкретном случају предузео радњу извршења кривичног дела из члана 98. став 1. Закона о тајности података, па се следствено томе као неосновани оцењују наводи бранилаца окривљеног којима се указује да је суд учинио повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног – адвоката Звонка Марковића и адвоката Николе Жарковића у делу у којем, указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, истичу да се у радњама окривљеног АА ближе описаним под тачком 3. изреке правноснажне првостепене пресуде не стичу сви битни законски елементи бића кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. КЗ. По ставу бранилаца окривљеног, како предметна значка која подсећа на полицијску значку, а коју је окривљени набавио ради употребе, нема на себи урезан службени број значке као њен обавезни елемент да би се могла сматрати јавном исправом у правном саобраћају, те нема урезану ни годину 1804. и већих је димензија од службене значке полицијских службеника, то сходно томе наведена значка није подобна за употребу као службена полицијска значка, односно није подобна да служи као доказ неке чињенице од значаја за правне односе, па стога нема ни својство јавне исправе сходно одредби члана 112. став 26. КЗ.

Основни облик кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 1. Кривичног законика (“Службени гласник Републике Србије“, број 121/2012) чини онај ко направи лажну или преиначи праву исправу у намери да се таква исправа употреби као права или ко лажну или преиначену исправу употреби као праву или је набави ради употребе. Ставом 2. члана 355. КЗ прописан је квалификовани облик овог кривичног дела који постоји ако је дело из става 1. овог члана учињено у погледу јавне исправе, тестаментa, менице, чека, јавне или службене књиге или друге књиге која се мора водити на основу закона.

Имајући у виду цитирани законски опис бића кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. КЗ, то из чињеничног описа кривичног дела ближе утврђеног под тачком 3. изреке правноснажне првостепене пресуде и то да је окривљени АА „неутврђеног дана у току 2022. године, у Параћину, у урачунљивом стању, способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима и свестан да је његово дело забрањено, набавио ради употребе лажну јавну исправу – службену значку полиције Републике Србије коју је купио од НН лица за неутврђени новчани износ и за коју је знао да се ради о фалсификованој исправи, а која значка се разликује од оригиналне и то по димензијама – висини, димензијама малог штита, димензијама натписа „Република Србија“, димензијама грба Републике Србије, ширини и површини натписа „Полиција“, ширини ленте, ову лажну јавну исправу – металну значку је држао на дну ормара у спаваћој соби, у балистичкој футроли марке „Protector“, у намери да исту употреби као праву ...“, по налажењу Врховног суда произилази да се у описаним радњама окривљеног АА стичу сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. КЗ. Наиме, како из изреке првостепене пресуде произилази да је окривљени критичном приликом набавио ради употребе лажну службену значку полиције Републике Србије коју је купио од НН лица за неутврђени новчани износ и за коју је знао да је фалсификована, а у намери да исту употреби као праву, те како сходно одредби члана 112. став 26. КЗ, којом је прописано да се исправом сматра сваки предмет који је подобан или одређен да служи као доказ какве чињенице која има значај за правне односе, као и рачунарски податак, службена значка полиције Републике Србије представља јавну исправу надлежног државног органа, дакле како из изреке пресуде произилази да је окривљени у конкретном случају набавио ради употребе лажну јавну исправу – службену значку полиције Републике Србије у намери да је употреби као праву, то се стога, супротно наводима бранилаца окривљеног, по налажењу Врховног суда, у радњама окривљеног стичу сви битни елементи кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. КЗ за које је он оптужен и правноснажно оглашен кривим.

Осим тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног – адвоката Звонка Марковића у делу у којем указује да се у радњама окривљеног АА не стичу сви битни законски елементи бића кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. КЗ. По ставу браниоца окривљеног, пронађени предметни револвер сходно одредби члана 3. став 1. тачка 11) Закона о оружју и муницији, којом је прописано да је конвертибилно оружје оно оружје које изгледом подсећа на ватрено оружје и које се с обзиром на конструкцију и на материјал од кога је направљено може преправити тако да испалјује бојеву муницију, не представља

конвертибилно оружје и не може бити предмет кривичног дела из члана 348. став 1. КЗ за које је окривљени оптужен и правноснажно оглашен кривим, будући да је наведени револвер функционално неисправан и не може бити преправљен тако да се из њега испаљује бојева муниција.

Основни облик кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. Кривичног законика („Службени гласник Републике Србије“, број 94/2016) чини онај ко неовлашћено израђује, преправља, продаје, набавља, врши размену или држи ватрено оружје, конвертибилно или онеспособљено оружје, његове делове, муницију, експлозивне материје или минско-експлозивна средства.

Имајући у виду цитирани законски опис бића основног облика кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. КЗ, то из чињеничног описа кривичног дела ближе утврђеног под тачком 5. изреке правноснажне првостепене пресуде и то да је окривљени АА „дана 06.04.2023. године, у селу Својново бб, општина Параћин, у свом породичном домаћинству, у фиоци гардеробера у спаваћој соби, у урачунљивом стању, способан да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима и свестан да је његово дело забрањено, неовлашћено држао неисправно конвертибилно оружје и то један револвер марке „Ecol Viper 2.5“ калибра 9 мм R фабричког броја ..., које оружје припада „Б“ категорији и може се набавити, држати и носити само на основу одобрења надлежног органа, које окривљени није поседовао, чиме је поступио супротно члану 5. став 2. у вези члана 4. став 1. тачка 2) Закона о оружју и муницији, као и делове за револвер и то окидач, ударну опругу, десне корице и десни метални део тела револвера ...“, по налажењу Врховног суда произилази да се у описаним радњама окривљеног АА стичу сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. КЗ, за које је он оптужен и правноснажно оглашен кривим. Наиме, како из изреке правноснажне пресуде произилази да револвер марке „Ecol Viper 2.5“ калибра 9 мм R фабричког броја ..., који је окривљени критичног дана неовлашћено држао, представља конвертибилно оружје које припада „Б“ категорији, то дакле наведени револвер може бити предмет кривичног дела из члана 348. став 1. КЗ, па су стога и у овом делу као неосновани оцењени супротни наводи браниоца окривљеног.

Надаље, како су у конкретном случају кривично-правне радње окривљеног АА ближе описане под тачкама 1, 3. и 5. изреке правноснажне првостепене пресуде, по налажењу Врховног суда, правилно од стране првостепеног суда правно квалификоване као кривично дело из члана 98. став 1. Закона о тајности података (ближе описано под тачком 1. изреке првостепене пресуде), кривично дело фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. КЗ (ближе описано под тачком 3. изреке првостепене пресуде) и кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. КЗ (ближе описано под тачком 5. изреке првостепене пресуде), то се стога неосновано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног - адвоката Звонка Марковића указује и на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, истицањем да су

нижестепени судови огласивши кривим окривљеног за извршење наведених кривичних дела применили кривични закон који се у конкретном случају не може применити.

Остали наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног – адвоката Николе Жарковића, којима се по налажењу Врховног суда оспорава оцена нижестепених судова о постојању умишљаја код окривљеног да набави ради употребе лажну јавну исправу – службену значку МУП-а РС, истицањем браниоца да из налаза и мишљења комисије вештака која је обавила психијатријско вештачење окривљеног произилази да окривљени није хтео да прибави лажну јавну исправу, већ да је као пасионирани љубитељ војске и полиције спорну значку купио у слободној продаји као сувенир, нису посебно ни разматрани од стране Врховног суда, будући да ови наводи захтева не представљају дозвољени законски разлог за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног, односно његовог браниоца у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП на коју се неосновано указује захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Звонка Марковића и адвоката Николе Жарковића, као ни повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП на коју се неосновано указује захтевом адвоката Звонка Марковића, то је Врховни суд на основу члана 491. став 1. ЗКП наведене захтеве бранилаца окривљеног одбио као неосноване.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

Председник већа-судија
Милена Рашић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић